

Біблійно-богословські роздуми

Якщо говорити про священниче служіння Церкви, то доречним буде запитання: в чому полягає священство у Старому Завіті? Коли читаємо про таких осіб, як Аарон, Левій чи Езра, то відразу зауважуємо, що, по-перше, священник приносить жертву Богові за себе і за народ. Він віддає в жертву Богові малу частину того всього, що від Бога. Очевидно, священник молиться за себе і за народ, щоб виблагати в Бога прощення і просити в Бога те, що потрібне для життя, всяке матеріальне й духовне добро. По-друге, священник благословляє, значить –передає благословення в ім'я Господнє. У цьому всьому священник діє як посередник між Богом і народом. Добрий священник має відчуття Божої любові до Бога особисто і до Божого люду. Він знає, що для того, аби наблизитися до Божого маєстату, треба плекати святість і жити в чистоті.

Ісус Христос свідомо виступає з явно священничими елементами. Наприклад, Він каже про себе: «Тут більше, ніж храм!» (Мт. 12, 6). Про свою смерть Він говорить, як про жертву: «Син Чоловічий не прийшов на те, щоб Йому служили, але щоб служити й віддати своє життя як викуп за багатьох» (Мр. 10, 45). В розумінні Нового Завіту, Ісус Христос – ідеальний священник. Про це говорить Послання до євреїв, з якого ми читаємо у всі суботи і неділі Великого посту. Ісус Христос ідеальний архиєрей, тому що Він є водночас і Син Божий, і один з нас; іншими словами, Він – ідеальний посередник між Богом і людьми (див. Євр. 4, 14–16). Євангеліст Йоан також розглядає образ Ісуса Христа як Священника. Він наголошує, що Ісус Христос – це єдина Дорога до отця (див. Йо. 14, 6), і що Він з власної волі віддає себе на смерть на хресті. Ми це чуємо у дрібних деталях в Страсний Тиждень, коли читаємо Євангелія Страстей у Великий Четвер. В одному тексті Ісус Христос молиться за нас (це т. зв. архиєрейська молитва), і дякує Богові за дар, яким є ми: «Я об'явив твоє ім'я людям, яких ти від світу передав мені. Вони були твої, ти ж передав мені їх, і зберегли вони слово твоє... Та не лиш за цих молю, але і за тих, які завдяки їхньому слову увірують в мене, щоб усі були одно, як ти, Отче, в мені, а я в тобі, щоб і вони були в нас об'єднані; щоб світ увірував, що ти мене послав» (Йо. 17, 6. 20–21).

рукоположений священник і Євхаристія

Рукоположені священники, а серед них кожний душпастир на парафії, при всій людській немочі та недосконалості покликані виконувати щось, що насправді ніхто не є гідний виконувати, а це бути образом Ісуса Христа, досконалого Архиєрея, у громаді, яка збирається на молитву в Його ім'я, – бути посередником між Богом і Божим Людом. Насправді є тільки один Священник – Ісус Христос. Є тільки одна Жертва – та, що Ісус Христос приніс на хресті раз і назавжди. Під час Херувимської пісні священник так молиться: «Бо Ти єси той, хто приносить, і кого

приносять, хто приймає і кого роздають, Христе Боже наш...». Коли церква збирається довкола престолу, ця єдина Господня Жертва стає присутня тут (у цій парафії), тепер (у той час, в якому живемо), Для Нас (для цієї спільноти). Збираючись «при ламанні хліба», тобто на євхаристійній службі, ми таїнственно єднаємося між собою і приєднуємося до жертви Христової, принесеної Богові-Отцеві за нас і для нас. Євхаристія є центром християнського життя. А парафія – це спільнота, яка збирається «при ламанні хліба», тобто для євхаристійної служби. Євхаристія є водночас вершиною парафіяльного життя і джерелом усіх її духовних благ.

Парафія – спільнота священиків

Для парафіяльної спільноти присутність рукоположеного священика повинна бути нагадуванням і знаком священничого служіння, що дією Святого Духа і силою святого Хрещення є притаманним для кожного християнина. В Книзі Виходу читаємо: «Ізраїль – царство священиків та святий народ» (Вих. 1_, 6).

Знову ж це здійснюється у Христовій Церкві, і це повинна здійснювати кожна парафіяльна спільнота. Спільне священниче служіння кожного охрещеного проявляється у всьому, що пов'язане з життям спільної (головно, літургійної) та особистої молитви. Не тільки священик, а й кожний християнин покликаний як особисто, так і в своїй парафіяльній спільноті: молитися за себе і за інших, постійно віддавати себе в жертву Богові, прощати іншим і просити в Бога прощення, благословляти Бога і бути благословенням для інших.

Що найважливіше, ми усі разом покликані плекати святість, тобто бути святим народом. Що це означає? В парафіяльному житті кожне богослуження і вся наша східнохристиянська літургійна і молитовна практика є для того, щоб, освячуючи час і місце, в якому ми перебуваємо, ми самі були освяченими, тобто даром відкладеним для Бога («Бо Ти єси освячення наше, і Тобі славу возсилаємо...»). І тому кожний християнин повинен берегти себе від гріха та плекати чесноти стриманості і чистоти тіла й духа відповідно до стану, в якому живе. Апостол Павло пояснює: «Хіба ж не знаєте, що ваше тіло – храм Святого Духа, який живе у вас? Його ви маєте від Бога, тож уже не належите до себе самих. Ви бо куплені високою ціною! Тож прославляйте Бога у вашому тілі!» (1 Кор. 6, 1_–20).